

Platnost' od: 20. března 1958

ÚMLUVA

**mezi Československou republikou a Rumunskou lidovou republikou o spolupráci
v sociálních otázkách**

ze dne 2. května 1957

Československá republika a Rumunská lidová republika, vedeny přáním upravit vzájemné styky v sociálních otázkách v duchu přátelství a spolupráce mezi oběma státy, rozhodly se uzavřít Úmluvu o spolupráci na tomto poli.

K tomuto účelu byli určeni zmocněnci:

za Československou republiku předseda Státního úřadu sociálního zabezpečení Evžen Erban, za Rumunskou lidovou republiku náměstek ministra zdravotnictví a sociální péče Dr. Octavian Berlogea, kteří vyměnivše si plné moci a shledavše je v dobré a náležité formě, dohodli se na těchto ustanoveních:

I. Všeobecná ustanovení

Článek 1

Rozsah působnosti Úmluvy

1. Smluvní strany spolupracují ve všech sociálních otázkách a na všech úsecích sociálního zabezpečení. Tato spolupráce slouží sociálnímu pokroku.
2. K tomuto cíli smluvní strany budou podporovat výměnu zkušeností na poli sociálního zabezpečení, jakož i spolupráci mezi úřady, institucemi, odborovými organizacemi a jinými příslušnými organizacemi.
3. Smluvní strany budou podporovat vzájemné návštěvy, organizované úřady, institucemi, odborovými organizacemi a jinými organizacemi, a to bude-li toho třeba, také poskytováním hmotných prostředků k tomuto účelu.
4. Smluvní strany budou vzájemně podporovat zajišťování zotavné a léčebné péče všeho druhu o děti, o mladistvé a o pracující z jedné země do druhé, prováděné státem, odborovými organizacemi nebo jinými organizacemi, jakož i výměnu zkušeností o těchto otázkách.
5. Podrobnosti budou stanoveny dohodou mezi příslušnými ústředními orgány obou států.
6. Tato Úmluva upravuje zároveň vzájemné vztahy mezi smluvními stranami na poli sociálního pojištění (zabezpečení).

Článek 2

Zásada stejného posuzování

1. Občané jednoho ze států, pracující na území druhého státu, jakož i členové jejich rodin se posuzují z hlediska předpisů pracovního práva i sociálního pojištění (zabezpečení), zvláště při přiznávání práva na práci, jako vlastní občané, pokud se touto Úmluvou nestanoví jinak. Mají též práva a povinnosti jako vlastní občané.
2. Stejná úprava platí obdobně pro občany jednoho státu, kteří se přechodně zdržují na území druhého státu nebo bydlí v druhém státu a nemají vlastních hmotných životních prostředků.

II. Sociální pojištění (zabezpečení)

Článek 3

Provádění sociálního pojištění (zabezpečení)

1. Pojistná a příspěvková povinnost v sociálním pojištění (zabezpečení) se řídí, pokud v této Úmluvě není stanoveno jinak, právními předpisy státu, na jehož území se vykonává zaměstnání (činnost) rozhodné pro pojištění (dále jen "stát místa zaměstnání").
2. Pro stanovení a poskytování sociálního pojištění (zabezpečení) jsou příslušné orgány státu místa zaměstnání.

Článek 4

Poskytování důchodů

1. Důchody poskytuje orgán pojištění státu, na jehož území má pojištěnec nebo člen jeho rodiny, který má nárok na důchod, bydliště v době vzniku nároku podle právních předpisů tohoto státu (dále jen "stát bydliště"). Při tom orgány pojištění přihlížejí k době pojištění (zaměstnání) jak ve vlastním, tak i ve druhém státě.
2. Důchodci, který přesídlí do druhého státu, orgán pojištění, jenž důchod vyplácel, zastaví výplatu prvním dnem měsíce následujícího po přesídlení.
3. Orgány pojištění státu, do něhož důchodce přesídlil, poskytují tomuto důchodci důchod podle právních předpisů státu bydliště; při tom se použije obdobně ustanovení odstavce 1 poslední věty tohoto článku. Nárok na důchod se v těchto případech považuje vždy za zachovaný.
4. Vrátil-li se důchodce, obnoví orgán pojištění státu bydliště od prvního dne následujícího měsíce výplatu důchodu, která byla zastavena podle odstavce 2 tohoto článku.
5. Ustanovení odstavce 3 tohoto článku platí obdobně, přesídli-li pojištěnec nebo oprávněný člen rodiny do druhého státu po vzniku nároku na důchod, ale před stanovením výše důchodu.

Článek 5

Poskytování krátkodobých peněžitých a věcných dávek

1. Orgán pojištění státu bydliště poskytuje krátkodobé peněžité dávky ze sociálního pojištění podle svých právních předpisů. Při tom přihledne i k době pojištění (zaměstnání) získané na území druhého státu.
2. Jestliže přesídlí do druhého státu pojištěnec, který má nárok na krátkodobé peněžité dávky ze sociálního pojištění, zastaví se vyplácení krátkodobých peněžitých dávek dnem přesídlení. Orgán pojištění státu bydliště poskytuje v tomto případě krátkodobé peněžité dávky podle právních předpisů státu bydliště s přihlednutím k době pojištění (zaměstnání) získané v obou státech.
3. Věcné dávky ze sociálního pojištění (preventivní a léčebnou péči) poskytují orgány státu, na jehož území se zdržuje pojištěnec nebo oprávněný člen rodiny. Podrobnosti, zejména o rozsahu poskytovaných dávek, budou stanoveny dohodou příslušných ústředních orgánů obou smluvních stran.
4. Věcné dávky ze sociálního pojištění (preventivní a léčebnou péči) osobám, které podle této Úmluvy dostávají důchod, poskytuje podle právních předpisů státu bydliště orgán státu, ve kterém se důchod vyplácí. Zdržují-li se důchodci nebo členové jejich rodin přechodně ve druhém státě, platí obdobně ustanovení odstavce 3 tohoto článku.
5. Rodinné přídavky se vyplácejí týmž způsobem jako krátkodobé peněžité dávky ze sociálního pojištění. Podrobnosti budou stanoveny dohodou příslušných ústředních orgánů obou smluvních stran.

Článek 6

Zvláštní ustanovení pro některé skupiny zaměstnanců

1. Pro sociální pojištění zaměstnanců diplomatických a konzulárních zastupitelských úřadů a jiných úřadů a orgánů jedné ze smluvních stran, které mají sídlo ve druhém státě, platí právní předpisy vysílajícího státu, jsou-li tyto osoby občany tohoto státu. Stejně předpisy platí pro pojištění osob zaměstnaných ve službách zaměstnanců jmenovaných úřadů, pokud jsou občany vysílajícího státu.
2. Orgány pojištění vysílajícího státu jsou rovněž příslušné pro stanovení a vyplácení dávek ze sociálního pojištění podle právních předpisů svého státu:
 - a. zaměstnancům veřejné dopravy všeho druhu jednoho státu, vysílaným k přechodnému nebo trvalému výkonu zaměstnání do druhého státu;
 - b. zaměstnancům vysílaným podnikem, který je na území jednoho státu a který nespadá pod písmeno a), k přechodnému výkonu zaměstnání na území druhého státu.
3. Pro poskytování dávek ze sociálního pojištění osobám uvedeným v odstavci 2 tohoto článku platí ustanovení článku 5 odst. 3 této Úmluvy.

Článek 7

Vyloučení vzájemných úhrad

1. Orgán pojištění, který poskytuje dávky podle této Úmluvy, neobdrží od orgánu pojištění druhého státu žádnou úhradu za poskytnuté dávky.
2. Totéž platí i v případech, kdy orgán pojištění poskytuje zálohy podle svých právních předpisů.

Článek 8

Prováděcí předpisy

1. V obou státech mohou být vydány předpisy pro provádění II. části této Úmluvy, zejména pro výpočet dávek. Takové předpisy budou vždy sděleny příslušným ústředním orgánům druhého státu.
2. Ústřední orgány obou států si budou neprodleně navzájem sdělovat změny, ke kterým dojde v jejich právním řádu v oboru sociálního pojištění (zabezpečení).

III. Sociální péče

Článek 9

Pomoc a sociální péče pro nepojištěné osoby

1. Občanům jednoho z obou států, kteří bydlí na území druhého státu a nemají nárok z vlastního pojištění nebo jako členové rodiny pojištěnce, poskytuje stát, ve kterém bydlí, pomoc a péči, budou-li jich potřebovat, a to ve stejném rozsahu a za stejných podmínek, jako svým vlastním občanům. Výlohy se navzájem neuhrazují.
2. Ustanovení odstavce 1 poslední věty tohoto článku nevylučuje, aby byla požadována náhrada od osoby, které se poskytla pomoc nebo péče, nebo od členů rodiny této osoby, kteří ji mají vyživovat.
3. Péče a pomoc se v případě potřeby poskytuje občanům druhého státu, i když pobírají důchod.
4. Ústřední orgány obou států si budou navzájem neprodleně sdělovat změny, ke kterým dojde v jejich právních rádech v oboru sociální péče.

IV. Společná ustanovení

Článek 10

Právní spolupráce

1. Orgány pojištění, úřady, jakož i jiné orgány obou států, zúčastněné na provádění činnosti v sociálních otázkách, budou spolupracovat při opatřování potřebné dokumentace ve stejném rozsahu, jako ve vlastním státě.
2. Orgán sociálního pojištění (zabezpečení) jednoho státu je povinen poskytovat orgánu sociálního pojištění (zabezpečení) druhého státu potřebné informace o okolnostech rozhodných pro poskytování dávek. Je povinen učinit opatření potřebná k zjištění těchto okolností.
3. Styk mezi orgány sociálního pojištění (zabezpečení), úřady a jinými orgány obou států za účelem provádění této Úmluvy se provádí přímo.

Článek 11

Používání úředního jazyku druhého státu

Skutečnost, že žádosti, podání a jiné právní prostředky občanů jednoho státu ve věcech sociálního pojištění (zabezpečení) a sociální péče, které jsou podávány nebo předkládány orgánu sociálního pojištění (zabezpečení), jakož i úřadům nebo jiným orgánům druhého státu, jsou sepsány v úředním jazyku vlastního státu, není důvodem pro jejich zamítnutí.

Článek 12

Zachování lhůt při řízení

Žádosti, podání a jiné právní prostředky, které musí být předloženy nebo podány v určené lhůtě úřadům, orgánům sociálního pojištění (zabezpečení) nebo jiným orgánům jednoho z obou států, se pokládají za podané nebo předložené včas, jestliže došly ve stanovené lhůtě orgánu sociálního pojištění (zabezpečení), úřadům nebo jiným orgánům druhého státu. V takových případech dlužno podání neprodleně odeslat příslušným orgánům.

Článek 13

Zastupování občanů druhého státu

Konzulové smluvních stran mají právo pomáhat osobně nebo prostřednictvím osoby k tomu zmocněné občanům svého státu ve všech otázkách, které vyplývají z této Úmluvy, u orgánů sociálního pojištění (zabezpečení), úřadů nebo jiných orgánů druhého státu.

Článek 14

Ústřední orgány provádějící tuto Úmluvu

1. Tuto Úmluvu provádějí v obou státech příslušné ústřední orgány. Tyto ústřední orgány jsou v trvalém a přímém styku. V případě potřeby se uskutečňují setkání představitelů těchto orgánů za účelem projednání provádění Úmluvy a vzájemné výměny zkušeností v sociálních otázkách.
2. Smluvní strany si navzájem sdělí, jakmile tato Úmluva nabude účinnosti, které orgány jsou příslušné k provádění Úmluvy. Budou si neprodleně sdělovat všechny změny, které v budoucnosti nastanou.

Článek 15

Spolupráce s odborovými organizacemi

Smluvní strany provádějí Úmluvu v těsné spolupráci s odborovými organizacemi.

Článek 16

Dodatková ujednání

Vzniknou-li při provádění této Úmluvy pochybnosti v důsledku nepředvídaných okolností nebo změn právních předpisů nebo dojde-li při provádění k rozporu ve výkladu, příslušné ústřední orgány smluvních stran se dohodnou o způsobu použití ustanovení této Úmluvy.

V. Ustanovení přechodná a závěrečná

Článek 17

Zpětná účinnost

1. Při poskytování dávek ze sociálního pojištění (zabezpečení) podle této Úmluvy orgány pojištění přihlížejí k době pojištění (zaměstnání), která byla získána před nabytím účinnosti této Úmluvy jak ve vlastním státě, tak i ve státě druhém.
2. Ustanovení této Úmluvy platí i pro případy, kdy nárok na důchod vznikl před nabytím účinnosti této Úmluvy.

Článek 18

Závěrečná ustanovení

1. Tato Úmluva bude ratifikována a nabude účinnosti výměnou ratifikačních listin, která bude provedena v Bukurešti.
2. Tato Úmluva se sjednává na dobu pěti let. Její platnost se prodlužuje vždy o pět let, nevypoví-li jedna ze smluvních stran tuto Úmluvu nejméně šest měsíců před uplynutím doby platnosti.

3. V případě vypovězení Úmluvy budou příslušné orgány dále poskytovat důchody, které přiznaly na základě této Úmluvy až do skončení její platnosti.
4. Nároky, které podle ustanovení této Úmluvy byly zachovány, vypovězením Úmluvy nezanikají. Další zachování těchto nároků po zániku platnosti této Úmluvy se řídí podle právních předpisů příslušné smluvní strany.

Tato Úmluva byla sepsána v Praze dne 2. května 1957 ve dvou vyhotoveních, každé v jazyku českém a rumunském, přičemž obě znění mají stejnou platnost.

Na důkaz toho zmocněnci tuto Úmluvu podepsali a opatřili pečeti.

Za Československou republiku
E. Erban, v.r.

Za Rumunskou lidovou republiku
Dr. Berlogea, v.r.